

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ *ΚΑΙ* ΔΙΚΑΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΛ. ΓΚΟΡΤΣΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΙΒΑΔΑ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ - Αθήνα 2002

Α' ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Στις 18 Νοεμβρίου δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κείμενο εργασίας αναφορικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών και των εταιρειών επενδύσεων⁽¹⁾. Στόχος είναι το κείμενο αυτό να αποτελέσει αντικείμενο μιας πρώτης διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς (μέχρι τον Ιανουάριο του 2003), η οποία θα εξελιχθεί σταδιακά, προκειμένου να υιοθετηθεί πρόταση Οδηγίας μέσα στο 2004 και να αρχίσει να ισχύει μέχρι το 2006, λαμβάνοντας υπόψη και τις συζητήσεις που διεξάγονται για το ίδιο θέμα στο πλαίσιο της Επιτροπής της Βασιλείας (Basel Accord).

2. ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ, ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΜΙΛΟΥΣ ΕΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (ΧΟΕΔ)

Σε συνέχεια της Κοινής Θέσης του Συμβουλίου που εκδόθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου⁽²⁾, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησε, χωρίς παρατηρήσεις κατά τη δεύτερη ανάγνωση, την πρόταση Οδηγίας για τη συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων (ΧΟΕΔ)⁽³⁾.

3. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑΣ (ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ LAMFALUSSY) ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΜΙΛΟΥΣ ΕΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (ΧΟΕΔ)

Το Σεπτέμβριο του 2002 η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή⁽⁴⁾ υπέβαλε στο Συμβούλιο ECOFIN έκθεση αναφορικά με την καθιέρωση της διαδικασίας της επιτροπολογίας στον τραπεζικό και τον ασφαλιστικό τομέα. Η έκθεση αυτή βασίζεται στα πορίσματα της Επιτροπής Lamfalussy αναφορικά με την καθιέρωση της διαδικασίας της επιτροπολογίας στον τομέα των κεφαλαιαγορών, η οποία έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή.

⁽¹⁾ Το κείμενο εργασίας είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: (http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/capitaladequacy/workingdoc/cover-doc_en.pdf).

⁽²⁾ COM (2001) 213 τελικό.

⁽³⁾ IP/02/1712, 20 Νοεμβρίου 2002.

⁽⁴⁾ Η σύνθεση και η αποστολή της εν λόγω επιτροπής καθορίζονται στο άρθρο 114 Συνθ.Ε.Κ.

Στις 14 Οκτωβρίου του 2002 δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για λογαριασμό της Δανικής Προεδρίας, κείμενο διαβούλευσης⁽⁵⁾ για τον τρόπο και τη μεθοδολογία βελτίωσης της διαδικασίας, με την οποία τα κοινοτικά όργανα (Επιτροπή, Κοινοβούλιο, Συμβούλιο) θα καθορίζουν το γενικό πλαίσιο, την υιοθέτηση και την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας στο χρηματοπιστωτικό τομέα⁽⁶⁾.

Η διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης βασίστηκε σε έκθεση της Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Επιτροπής (Economic and Financial Committee-EFC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία υιοθετεί τη διαδικασία της επιτροπολογίας που πρότεινε η Επιτροπή Lamfalussy – η οποία έγινε αποδεκτή από τα θεσμικά όργανα λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις αγορές κινητών αξιών – επεκτείνοντάς την και σε άλλες ειδικές αγορές, όπως είναι οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Στη συνεδρίαση του Συμβουλίου ECOFIN στις 3 Δεκεμβρίου⁽⁷⁾, εξετάστηκαν τα σχόλια που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης και υιοθετήθηκε οριστικά το κείμενο της Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Επιτροπής (EFC), με την προτροπή να συνεχιστούν οι συζητήσεις και η διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Β' ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ (MARKET ABUSE)

Μετά τη δεύτερη ανάγνωση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της πρότασης Οδηγίας για τις καταχρηστικές πρακτικές στην αγορά⁽⁸⁾ το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 3 Δεκεμβρίου 2002, το τελικό κείμενο της Οδηγίας⁽⁹⁾. Αναφορικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας, οριστικοποιήθηκε το περιεχόμενο της γνωμοδότησης της CESR, λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, ενώ αναμένεται να αποφασιστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η μορφή, την οποία θα λάβει σε σχέση με την Οδηγία, εάν θα αποτελέσει δηλαδή ξεχωριστό κείμενο και με ποιο χαρακτήρα ή εάν θα ενσωματωθεί στην Οδηγία.

2. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Στις 19 Νοεμβρίου 2002 υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Οδηγίας για τις επενδυτικές υπηρεσίες και τις ρυθμιζόμενες αγορές⁽¹⁰⁾, με την οποία αναθεωρείται η υφιστάμενη Οδηγία 93/22/ΕΟΚ. Οπως επισημαίνεται στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης Οδηγίας, από τη θέσπιση της Οδηγίας 93/22/ΕΟΚ,

⁽⁵⁾ Το Δελτίο Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και το πλήρες κείμενο διαβούλευσης με τα παραρτήματά του είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.europa.eu.int/rapid/start/cgi/guesten.ksh?p_action.gettxt=gt&doc=IP/02/1464;0;RAPID&lg=EN&display=

⁽⁶⁾ Τράπεζες, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, συνταξιοδοτικά ταμεία και επιχειρήσεις, καθώς και χρηματοπιστωτικοί όμιλοι ετερογενών δραστηριοτήτων.

⁽⁷⁾ Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου ECOFIN είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://ue.eu.int/Newsroom/LoadDoc.asp?MAX=1&BID=93&DID=73473&LANG=1>

⁽⁸⁾ IP/02/1547, 24 Οκτωβρίου 2002.

⁽⁹⁾ Βλ. IP/02/1789. Μέχρι στιγμής η Οδηγία δεν έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Επί της ανάλυσης που έγινε στο προηγούμενο ΔΕΛΤΙΟΝ της ΕΕΤ (Τεύχος αριθ. 30) δεν υπήρξαν κάποιες αλλαγές από τη δεύτερη ανάγνωση του ΕΚ.

⁽¹⁰⁾ COM (2002) 625 τελικό.

η ευρωπαϊκή χρηματιστηριακή αγορά έχει καταστεί πολυσύνθετη και η διάκριση ανάμεσα στις αγορές και τους διαμεσολαβητές είναι πολύ πιο δυσχερής. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας επέτρεψαν την αναπαραγωγή της κεντρικής λειτουργίας των χρηματιστηρίων από μη χρηματιστηριακά συστήματα με χαμηλό κόστος, ενώ τα χρηματιστήρια αναζητούν νέους ρόλους ως ανταγωνιστικοί φορείς της αγοράς. Οι φορείς αυτοί είναι σήμερα περισσότεροι και το φάσμα των εναλλακτικών δυνατοτήτων διαπραγμάτευσης ευρύτερο. Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά στις νέες τάσεις διαπραγμάτευσης χρηματοπιστωτικών μέσων στην ΕΕ παρατηρούνται τα εξής:

- **Ανταγωνισμός μεταξύ χρηματιστηρίων:** η εποχή στην οποία τα χρηματιστήρια αποτελούσαν τη μοναδική και αναμφισβήτητη πηγή ρευστότητας, έχει παρέλθει. Τα χρηματιστήρια ανταγωνίζονται σήμερα μεταξύ τους για την προσέλκυση ροών εντολών και την εισαγωγή κινητών αξιών, επιδιώκοντας να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους με διασυνοριακές συγχωνεύσεις και κάθετη ολοκλήρωση έως τα στάδια της εκκαθάρισης και του διακανονισμού.
- **Ανταγωνισμός εκ μέρους εναλλακτικών συστημάτων συναλλαγής (Multilateral Trading Facility Systems – MTFs):** οι νέοι φορείς προτείνουν στους θεσμικούς και τους επαγγελματίες επενδυτές ένα νέο είδος υποδομής διαπραγμάτευσης για ίδιο λογαριασμό. Τα συστήματα αυτά αποτελούν σήμερα τις κυριότερες οργανωμένες υποδομές για τη διαπραγμάτευση ομολογιακών τίτλων. Ωστόσο στην ΕΕ αντιπροσωπεύουν μόνο το 1% του όγκου των συναλλαγών σε μετοχές.
- **Ανάπτυξη της “εσωτερικής” εκτέλεσης εντολών πελατών από τις επιχειρήσεις επενδύσεων:** η συγκέντρωση της διαμεσολάβησης σε ένα όλο και μικρότερο αριθμό επιχειρήσεων επενδύσεων και τραπεζών δημιουργεί ένα περιβάλλον, στο οποίο μεγάλοι όγκοι εντολών πελατών μπορούν να εκτελεστούν “in-house” – είτε με τη διασταύρωση της εντολής ενός πελάτη με την εντολή άλλου πελάτη είτε με την εκτέλεση της εντολής έναντι ιδίων θέσεων χρηματιστών-διαπραγματευτών. Οι – όλο και λιγότερες – εντολές μικροεπενδυτών, που δεν μπορούν να εκτελεστούν “εσωτερικά”, κατευθύνονται προς εκτέλεση στα χρηματιστήρια. Η πρακτική αυτή είναι διαδεδομένη σε χώρες που δεν εφαρμόζουν τον κανόνα της “συγκέντρωσης των συναλλαγών”. Στις χώρες αυτές οι διαθέσιμες πληροφορίες δείχνουν ότι πολλές μεγάλες επιχειρήσεις “εσωτερικοποιούν” το 15-30% των εντολών.

Η αναθεώρηση της Οδηγίας 93/22/ΕΟΚ κατευθύνεται στην καθιέρωση κανόνων, ώστε η εκτέλεση εντολών,

- είτε σε ρυθμιζόμενη αγορά
- είτε μέσω MTFs
- είτε εσωτερικά από τις ίδιες τις επιχειρήσεις,

να διέπεται από ένα πλήρες σύνολο κανόνων για τη διαφάνεια των αναγκαίων για τη διαπραγμάτευση πληροφοριών κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν τα εν λόγω συστήματα και το γεγονός ότι ο ίδιος βαθμός διαφάνειας δεν είναι κατάλληλος για όλα τα είδη υποδομών.

Αυτές οι υποχρεώσεις διαφάνειας έχουν στόχο, κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να επιτρέψουν την αποτελεσματική, σε πραγματικό χρόνο και σε διασυνοριακή βάση εκτέλεση των εντολών για την προώθηση της ενιαίας χρηματοπιστωτικής αγοράς. Η πρόταση προβλέπει επίσης μια σειρά μέτρων, που θα εξασφαλίσουν ότι η εξωχρηματιστηριακή εκτέλεση των εντολών πελατών γίνεται μόνο εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντά τους (έμφαση στην υποχρέωση βέλτιστης εκτέλεσης των εντολών).

Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Αρχές υψηλού επιπέδου για τις ρυθμιζόμενες αγορές:

- σαφής προσδιορισμός της αρμόδιας αρχής και του εφαρμοστέου δικαίου (άρθρο 33),
- επιβολή απαιτήσεων στο φορέα εκμετάλλευσης της αγοράς (άρθρο 34),
- καθορισμός των οργανωτικών απαιτήσεων για τις ρυθμιζόμενες αγορές (άρθρα 36, 39),
- εισαγωγή ενός συνόλου υποχρεώσεων διαφάνειας πριν (άρθρο 41) και μετά (άρθρο 42) τη διαπραγμάτευση,
- εισαγωγή μέσων προς διαπραγμάτευση (άρθρο 37),
- αναστολή και απόσυρση ενός μέσου από τη διαπραγμάτευση (άρθρο 38).

2. Συστήματα πολυμερούς διαπραγμάτευσης (MTFs):

- οργανωτικές απαιτήσεις για τα MTFs (άρθρο 13),
- υποχρεώσεις διαφάνειας πριν και μετά τις συναλλαγές σε μετοχές που καταρτίζονται σε MTFs (άρθρα 27, 28),
- μη εφαρμογή των υποχρεώσεων επιμέλειας των διαμεσολαβητών για τις συναλλαγές που καταρτίζονται σε MTFs (άρθρο 22),
- παροχή δικαιώματος στα MTFs να εγκαθιστούν τερματικά σε κράτη μέλη (άρθρο 29).

3. Εκτέλεση εντολών από τις επιχειρήσεις επενδύσεων:

- εισαγωγή χωριστής διάταξης για τις συγκρούσεις συμφερόντων (άρθρο 16),
- ενίσχυση των υποχρεώσεων βέλτιστης εκτέλεσης (άρθρο 19),
- καθιέρωση κανόνων επεξεργασίας των εντολών πελατών (άρθρο 20),
- υποχρεώσεις διαφάνειας μετά τη διαπραγμάτευση (άρθρο 26),
- υποχρεώσεις διαφάνειας πριν τη διαπραγμάτευση (άρθρο 20 παρ. 4, άρθρο 25).

Σημαντικές είναι επίσης οι μεταβολές που επέρχονται στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας, καθώς στις κύριες επενδυτικές υπηρεσίες συμπεριλαμβάνονται οι επενδυτικές συμβουλές και η εκμετάλλευση MTFs, ενώ στις παρεπόμενες επενδυτικές υπηρεσίες συμπεριλαμβάνεται πλέον και η χρηματοοικονομική ανάλυση. Τέλος, στα χρηματοπιστωτικά μέσα συμπεριλαμβάνονται, βάσει της πρότασης Οδηγίας, και τα παράγωγα μέσα εμπορευμάτων.

Αλλα θέματα, που ρυθμίζονται στην πρόταση Οδηγίας ή των οποίων η ρύθμιση τροποποιείται σε σχέση με το υφιστάμενο καθεστώς, είναι η κεφαλαιακή επάρκεια, οι συγκρούσεις συμφερόντων, οι κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας κατά την παροχή υπηρεσιών σε πελάτες, η βέλτιστη εκτέλεση, οι κανόνες επεξεργασίας των εντολών πελατών και οι πράξεις με επιλέξιμους αντισυμβαλλόμενους.

Τέλος, στις 16 Νοεμβρίου 2002 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽¹¹⁾ σχολιασμένη παρουσίαση των οργανωμένων αγορών και των εθνικών διατάξεων για την εφαρμογή σχετικών απαιτήσεων της Οδηγίας 93/22/ΕΟΚ, σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτής.

3. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Μετά την υποβολή της τροποποιημένης πρότασης Οδηγίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁽¹²⁾, στις 5 Νοεμβρίου του 2002, υπήρξε πολιτική συμφωνία του Συμβουλίου επί του νέου κειμένου⁽¹³⁾. Με το κείμενο της πολιτικής συμφωνίας που υιοθετήθηκε, επιχειρείται η εξισορρόπηση των διαφορετικών προτεραιοτήτων των κρατών μελών και η διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ της ευελιξίας της αγοράς και της προστασίας των επενδυτών.

4. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΞΑΓΟΡΑΣ

Στις 2 Οκτωβρίου 2002 υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Οδηγίας⁽¹⁴⁾ σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς. Η πρωτοβουλία και οι προσπάθειες για την έκδοση Οδηγίας για τη ρύθμιση των δημόσιων προσφορών εξαγοράς σε κοινοτικό επίπεδο είχαν ξεκινήσει από το 1985, ενώ η πρώτη πρόταση Οδηγίας υποβλήθηκε το 1989. Επρόκειτο για ένα φιλόδοξο κείμενο, το οποίο προέβλεπε λεπτομερή εναρμόνιση στον τομέα των δημόσιων προσφορών εξαγορών, που όμως συνάντησε την έντονη αντίδραση ορισμένων κρατών μελών. Το Φεβρουάριο του 1996 η Επιτροπή υπέβαλε νέα πρόταση Οδηγίας, η οποία αποτελούσε

⁽¹¹⁾ Ε.Ε. C 280, 16.11.2002, σελ. 2-7.

⁽¹²⁾ COM (2002) 460 τελικό, 09.08.2002.

⁽¹³⁾ IP/02/1607, 05.11.2002.

⁽¹⁴⁾ COM (2002) 534 τελικό 02.10.2002.

προϊόν διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη και θέσπιζε γενικές αρχές, χωρίς να προβαίνει σε λεπτομερείς ρυθμίσεις. Το συμβιβαστικό κείμενο που προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις που ακολούθησαν απορρίφθηκε στις 4 Ιουλίου 2001 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με 273 ψήφους υπέρ και 273 ψήφους κατά.

Η εν λόγω Οδηγία αποτελεί όμως μέρος του Προγράμματος Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες, ενώ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας την είχε περιλάβει μεταξύ των προτεραιοτήτων για την ολοκλήρωση της ενοποίησης των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών αγορών μέχρι το 2005. Δεδομένου δε ότι η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητη την κατάρτιση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για τις διασυνοριακές προσφορές εξαγοράς, αποφάσισε την υποβολή νέας πρότασης Οδηγίας. Προς τούτο συνέστησε καταρχήν ομάδα εμπειρογνομόνων υπό την προεδρία του καθηγητή κ. Jaap Winter με αποστολή να υποβάλει συστάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που είχαν θιγεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁽¹⁵⁾.

Η νέα πρόταση, επιδιώκοντας τους ίδιους στόχους με την προηγούμενη, αποσκοπεί στην ενίσχυση της νομικής ασφάλειας των διασυνοριακών δημόσιων προσφορών εξαγοράς προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων μερών και στην εξασφάλιση της προστασίας των μετόχων της μειοψηφίας κατά τις διαδικασίες αυτές. Δημιουργεί ταυτόχρονα ένα κοινό πλαίσιο δράσης για τα κράτη μέλη, καθώς επιβάλλει ορισμένες γενικές αρχές, επιτρέποντας σε αυτά τη συγκεκριμενοποίηση των κανόνων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υφίστανται διαφορές που από τη φύση τους θα εμποδίζουν την εφαρμογή της Οδηγίας σε κοινοτικό επίπεδο. Ταυτόχρονα λαμβάνονται υπόψη οι προβληματισμοί που εκφράστηκαν το 2001 και γίνεται προσπάθεια ανταπόκρισης στις τροπολογίες που είχαν εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Από τις διατάξεις της πρότασης Οδηγίας επισημαίνονται ιδίως τα ακόλουθα:

- Η προστασία των μετόχων της μειοψηφίας επιχειρείται να εξασφαλιστεί μέσω της υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης, αφήνοντας όμως, όπως και οι προηγούμενες προτάσεις, στα κράτη μέλη τον προσδιορισμό του ποσοστού των δικαιωμάτων ψήφου, με το οποίο θεωρείται δεδομένη η απόκτηση του ελέγχου, καθώς επίσης και τη μέθοδο υπολογισμού του ποσοστού αυτού. Ωστόσο η καινοτομία σε σχέση με τις προηγούμενες προτάσεις έγκειται στο ότι η τιμή που θα καταβάλλεται για υποχρεωτική προσφορά θα είναι καθορισμένη, ενώ στην πρόταση Οδηγίας προβλέπεται συγκεκριμένος ορισμός για τη δίκαιη τιμή.
- Σημαντικές είναι επίσης οι νέες ρυθμίσεις σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να δημοσιεύουν οι εταιρείες, τις οποίες καλύπτει η πρόταση Οδηγίας και αφορούν τους μηχανισμούς που μπορούν να εμποδίσουν την απόκτηση και την άσκηση ελέγχου της εταιρείας από έναν προσφέροντα. Ο προβλεπόμενος κατάλογος πληροφοριών πρέπει να δημοσιεύεται από τις εταιρείες τουλάχιστον στην ετήσια έκθεση διαχείρισης, την οποία καταρτίζουν και να επικαιροποιείται κατά τη διάρκεια του έτους.

Πρόκειται για μια Οδηγία-πλαίσιο, η οποία αφήνει τη διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη για την περαιτέρω ρύθμιση των θεμάτων, για τα οποία προβλέπονται γενικού περιεχομένου κανόνες. Όπως ρητά σχολιάζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η παρούσα πρόταση Οδηγίας προσφέρει μια συνεκτική προσέγγιση, η οποία αντιπροσωπεύει ό,τι ρεαλιστικότερο στο παρόν στάδιο.

⁽¹⁵⁾ Η Επιτροπή στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στις συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων. Βλ. Έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου σε θέματα εταιρικού δικαίου, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες, 10.01.2002.

**5. ΕΒΔΟΜΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ΠΔΧΥ)**

Το Δεκέμβριο του 2002 υποβλήθηκε η τακτική εξαμηνιαία έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε σχέση με το ΠΔΧΥ⁽¹⁶⁾. Η έκθεση προόδου επιβεβαιώνει καταρχήν την πολιτική βούληση των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αποτελεσματική ενσωμάτωση του ΠΔΧΥ μέχρι το 2005 και του Risk Capital Action Plan (RCAP) μέχρι το 2003. Στη συνέχεια περιγράφει την πρόοδο που παρουσίασαν οι νομοθετικές και κανονιστικές πρωτοβουλίες, που έθεσε ως προτεραιότητα για το έτος 2002 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης (το Μάρτιο του 2002) και οι οποίες προωθήθηκαν υπό την Ισπανική και Δανική Προεδρία (βλέπε κατωτέρω Πίνακα 1), ενώ επίσης παρουσιάζονται το νομοθετικό και κανονιστικό πρόγραμμα εργασιών για το επόμενο έτος⁽¹⁷⁾.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗΣ	
Κανονισμός για την εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων	(ΕΚ) 1606/2002, ΕΕ L243, 11/9/2002
Οδηγία σχετικά με τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας	2002/47/ΕΚ, ΕΕ L168, 27/6/2002
Οδηγία σχετικά με την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές	2002/65/ΕΚ, ΕΕ L271, 9/10/2002
Οδηγία για την ασφαλιστική διαμεσολάβηση	Υιοθετήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2002
Οδηγία για τη συμπληρωματική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων επενδύσεων που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων (ΧΟΕΔ)	Υιοθέτηση του κειμένου της πρότασης Οδηγίας μετά τη δεύτερη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 20 Νοεμβρίου 2002
Οδηγία για τις καταχρηστικές πρακτικές στην αγορά	Κοινή Θέση του Συμβουλίου στις 19 Ιουλίου 2002 και υιοθέτηση του τελικού κειμένου της Οδηγίας στις 3 Δεκεμβρίου
Οδηγία για τα συνταξιοδοτικά ταμεία	Κοινή Θέση του Συμβουλίου στις 5 Νοεμβρίου 2002
Οδηγία για τα ενημερωτικά δελτία	Πολιτική συμφωνία του Συμβουλίου στις 5 Νοεμβρίου 2002

⁽¹⁶⁾ Το πλήρες κείμενο είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/actionplan/progress7_en.pdf

⁽¹⁷⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο για την ενιαία ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά και το πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, βλέπε το σχετικό ειδικό αφιέρωμα του ΔΕΛΤΙΟΥ της ΕΕΤ, αριθ. 30, Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2002.

6. ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τον Οκτώβριο του 2002 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δημοσίευσε κείμενο, με το οποίο εγκαινίασε την έναρξη διαδικασίας διαβούλευσης με τους φορείς της αγοράς σε σχέση με τη λήψη μέτρων, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του λειτουργικού πλαισίου για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής⁽¹⁸⁾. Το πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος λειτουργεί εύρυθμα από την υιοθέτηση του ευρώ το 1999. Ωστόσο η ΕΚΤ εξετάζει το ενδεχόμενο να προχωρήσει στη λήψη ορισμένων μέτρων τεχνικής φύσεως, τα οποία θα αφορούν τη λειτουργική εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Όπως σημειώνεται, αν τελικά υιοθετηθούν τα προτεινόμενα μέτρα, η εφαρμογή τους θα αρχίσει το νωρίτερο από το 2004. Από την υπό εξέταση ισχύουσα διάρθρωση του λειτουργικού πλαισίου σε σχέση με το υφιστάμενο πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής, οι τροποποιήσεις που προτείνει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι τρεις:

1. Αλλαγή της χρονικής οριοθέτησης της περιόδου τήρησης των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών, ούτως ώστε η περίοδος αυτή να αρχίζει πάντοτε την ημέρα του διακανονισμού της πράξης κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργείται μετά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, στην οποία έχει προγραμματιστεί να συζητηθεί η νομισματική πολιτική, οπότε κατά κανόνα οι εφαρμοζόμενες αλλαγές των επιτοκίων των πάγιων διευκολύνσεων να συμπίπτουν χρονικά με την έναρξη της νέας περιόδου τήρησης ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών.
2. Μείωση της διάρκειας των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης (ΠΚΑ) από δύο εβδομάδες σε μία.
3. Αναστολή της διεξαγωγής πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΠΠΜΑ).

Η διαδικασία πρώτης διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τα πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ και τις ενώσεις τραπεζών ολοκληρώθηκε κατά τη διάρκεια του Δεκεμβρίου και αναμένεται η οριστικοποίηση των μεταβολών που θα επέλθουν στο κανονιστικό πλαίσιο άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ και η έκδοση νέου κειμένου κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2003.

Γ' ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ – ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΤΙΤΛΟΥΣ

Σε συνέχεια της Ανακοίνωσης που εξέδωσε η Επιτροπή το Μάιο του 2002⁽¹⁹⁾, με την οποία ξεκίνησε διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς (δημόσιες αρχές επίβλεψης και συμμετέχοντες στην αγορά), το Δεκέμβριο του ίδιου έτους δημοσιεύτηκε κείμενο βασικών συμπερασμάτων βασισμένο στα σχόλια που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης, κατά τη διάρκεια της οποίας υπήρξαν 61 απαντήσεις⁽²⁰⁾.

⁽¹⁸⁾ Το κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης, το οποίο δημοσίευσε η ΕΚΤ στις 7 Οκτωβρίου, είναι διαθέσιμο στην ελληνική γλώσσα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecb.int/pub/cons/efficiency/pcopframemonpoel.pdf>.

⁽¹⁹⁾ COM (2002) 257, τελικό, 28.5.2002.

⁽²⁰⁾ Για μια περίληψη των απαντήσεων στο κείμενο διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βλέπε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/mobil/clearing/docs/responses_en.pdf.

Τα σχόλια των εμπλεκόμενων φορέων της αγοράς αφορούσαν κυρίως τα εξής:

- Τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αντιμετωπιστούν όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά τα τεχνικά, νομικά και φορολογικά εμπόδια για την αποτελεσματική διεκπεραίωση των διασυνοριακών συναλλαγών σε τίτλους.
- Τον τρόπο δημιουργίας ενός κοινού πλαισίου δραστηριότητας για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη της αγοράς που παρέχουν και χρησιμοποιούν υπηρεσίες συμψηφισμού και εκκαθάρισης τίτλων.
- Τον τρόπο με τον οποίο θα εξασφαλιστεί ανοιχτή και ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες αυτού του τύπου για όλους τους συμμετέχοντες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Το εάν τελικά κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση κοινοτικής Οδηγίας για τη ρύθμιση των υπηρεσιών συμψηφισμού και εκκαθάρισης τίτλων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη (α) τα σχόλια που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης, (β) την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αναμένεται να υιοθετηθεί τον Ιανουάριο του 2003, καθώς και (γ) τη δεύτερη έκθεση της Ομάδας Giovannini⁽²¹⁾, θα εκδώσει έκθεση (policy paper), στην οποία θα συμπεριλάβει όλα εκείνα τα μέτρα, τα οποία θεωρεί απαραίτητα προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος μιας ολοκληρωμένης, ασφαλούς και ανταγωνιστικής, ως προς το κόστος, αγοράς συμψηφισμού και εκκαθάρισης τίτλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. TARGET 2 – ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ TARGET

Στα πλαίσια του καταστατικού της ρόλου η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει αναπτύξει και διαχειρίζεται το Σύστημα Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο (ΣΔΣΧ) TARGET, με το οποίο είναι συνδεδεμένα τα εθνικά ΣΔΣΧ και μέσω των οποίων πραγματοποιούνται εγχώριες και διασυνοριακές πληρωμές.

Τον Οκτώβριο του 2002 το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ανακοίνωσε την απόφαση του σχετικά με τη μακροπρόθεσμη στρατηγική για το TARGET (TARGET 2). Οι βασικοί στόχοι του νέου συστήματος, οι οποίοι περιγράφηκαν σε δελτίο τύπου της ΕΚΤ, είναι:

- Η καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των χρηστών μέσω της παροχής ενός διευρυμένου και εναρμοτισμένου επιπέδου υπηρεσιών,
- η εξασφάλιση αποτελεσματικής κοστολόγησης του συστήματος και
- η προετοιμασία για έγκαιρη και ομαλή υιοθέτηση μελλοντικών εξελίξεων, συμπεριλαμβανομένης της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωσυστήματος.

Το Δεκέμβριο του 2002 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε Ανακοίνωση, σε συνέχεια του δελτίου τύπου του Οκτωβρίου, σχετικά με τις αρχές και τη δομή του συστήματος TARGET 2. Με την Ανακοίνωση αυτή ουσιαστικά εγκαινιάζεται το πρώτο στάδιο διαβούλευσης του Ευρωσυστήματος με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς, όπως οι εθνικές κεντρικές τράπεζες, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι εθνικές και ευρωπαϊκές ενώσεις του πιστωτικού τομέα, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 14 Φεβρουαρίου του 2003. Η Ανακοίνωση πραγματεύεται ζητήματα που αφορούν τις πολλαπλές πλατφόρμες, από τις οποίες θα απαρτίζεται το TARGET 2, την περίμετρο του συστήματος, δηλαδή την “ενδομηρήσια ολοκλήρωση των συναλλαγών σε συνεχή χρόνο” σε αντιδιαστολή με την εκκαθάριση και οριστικοποίηση των συναλλαγών στο τέλος της ημέρας, το αντικείμενο, τα χαρακτηριστικά και τις διασυνδέσεις του συστήματος, καθώς και ζητήματα διοίκησης, χρηματοδότησης και τιμολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Στην παρούσα φάση ο ρόλος και οι θέσεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, δεδομένου ότι μια εθνική τράπεζα θα μπορεί είτε να διαχειρίζεται τη δική της πλατφόρμα είτε να συμμετέχει σε μια πλατφόρμα από κοινού με άλλες εθνικές κεντρικές τράπεζες είτε τέλος να ενταχθεί σε μια κεντρική ευρωπαϊκή πλατφόρμα, την οποία θα διαχειρίζεται η ΕΚΤ. Η συμβολή των πιστωτικών ιδρυμάτων – ως

⁽²¹⁾ Το Giovannini Group of Financial Experts συμβουλεύει τα τελευταία χρόνια την Ευρωπαϊκή Ένωση σε θέματα κεφαλαιαγορών.

χρηστών του συστήματος – στην παρούσα φάση έγκειται κυρίως στην τοποθέτησή τους σε σχέση με το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών από το νέο σύστημα και την ομοιόμορφη τιμολόγηση για αντίστοιχου τύπου υπηρεσίες ανεξαρτήτως της επιλεγόμενης τελικά πλατφόρμας για τη διεκπεραίωση των πληρωμών.

Δ' ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ (INSURANCE INTERMEDIARIES)

Στις 9 Δεκεμβρίου 2002 υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο η Οδηγία 2002/92/ΕΚ σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση⁽²²⁾. Με την Οδηγία αυτή θεσπίζονται κανόνες για την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης από φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι εγκατεστημένα ή επιθυμούν να εγκατασταθούν σε άλλο κράτος μέλος. Ως ασφαλιστική διαμεσολάβηση νοούνται οι δραστηριότητες είτε παρουσίασης, πρότασης, προπαρασκευής ή σύναψης συμβάσεων ασφάλισης είτε οι δραστηριότητες παροχής βοήθειας κατά τη διαχείριση και την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, ιδίως σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου. Δεν θεωρούνται ως ασφαλιστική διαμεσολάβηση οι εν λόγω δραστηριότητες, όταν αναλαμβάνονται από ασφαλιστική επιχείρηση ή από υπάλληλο ασφαλιστικής επιχείρησης, ο οποίος ενεργεί υπό την ευθύνη της ασφαλιστικής επιχείρησης, ενώ ως ασφαλιστικός διαμεσολαβητής νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο αναλαμβάνει ή ασκεί επ' αμοιβή δραστηριότητες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

Στην Οδηγία προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- η υποχρέωση εγγραφής των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών σε μητρώο αρμόδιας αρχής και οι προϋποθέσεις αυτής,
- τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών,
- η διατήρηση κεκτημένων δικαιωμάτων για τα πρόσωπα εκείνα που, πριν από το Σεπτέμβριο του 2002, είχαν τα απαιτούμενα στην Οδηγία προσόντα και είχαν εγγραφεί σε μητρώο,
- η κοινοποίηση εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών σε άλλα κράτη μέλη,
- οι αρμόδιες αρχές και οι κυρώσεις,
- η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών, και
- οι πληροφορίες που οφείλουν να παρέχουν οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές, καθώς επίσης και οι όροι της ενημέρωσης αυτής.

⁽²²⁾ Ε.Ε. L 9/15.1.2003, σελ. 3-10.

Ζ' ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Στις 27 Αυγούστου 2002 υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση Οδηγίας για τους όρους εργασίας των προσωρινά απασχολούμενων μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης⁽²³⁾. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης, το μερίδιο της προσωρινής εργασίας μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης αυξάνεται συνεχώς εδώ και δέκα χρόνια, μολονότι το μερίδιό της στη συνολική απασχόληση παραμένει ακόμη μικρό. Ουσιώδες και κοινό χαρακτηριστικό της προσωρινής εργασίας είναι η “τριγωνική σχέση” μεταξύ χρήστριας επιχείρησης, μισθωτού και εταιρείας προσωρινής απασχόλησης. Ωστόσο, πέρα από το βασικό αυτό σχήμα, η νομική κατάσταση διαφέρει σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

Η πρόταση Οδηγίας αποτελεί συνέχεια διαφόρων προηγούμενων νομοθετικών προτάσεων και των πρόσφατων διαπραγματεύσεων μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, οι οποίες δεν κατέληξαν σε συμφωνία. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι από τις εν λόγω διαπραγματεύσεις προέκυψαν πολλές κοινές θέσεις, οι οποίες άφηναν να διαφανεί ότι τα μέρη βρίσκονταν πράγματι πολύ κοντά στην επίτευξη συμφωνίας.

Στόχος της πρότασης Οδηγίας είναι η βελτίωση της ποιότητας της προσωρινής εργασίας με την εξασφάλιση του σεβασμού της αρχής της απαγόρευσης διακρίσεων έναντι των προσωρινά απασχολούμενων και η θέσπιση κατάλληλου πλαισίου χρησιμοποίησης της προσωρινής εργασίας ως συμβολή στην καλή λειτουργία της αγοράς εργασίας και στην απασχόληση.

Στην πρόταση Οδηγίας περιέχονται, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεις για την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, για τη δυνατότητα και τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε μόνιμη θέση εργασίας, την εκπροσώπηση των απασχολούμενων με προσωρινή εργασία, καθώς επίσης και την πληροφόρηση των εκπροσώπων των εργαζομένων.

Η' ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

1. ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ FATF ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τον Οκτώβριο του 2001 η FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering) υιοθέτησε οκτώ ειδικές συστάσεις για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Μια από τις εν λόγω συστάσεις⁽²⁴⁾ αφορά τις ασύρματες μεταφορές κεφαλαίων και βασικός στόχος της υιοθέτησής της είναι ο εντοπισμός και η αποφυγή χρήσης από τρομοκράτες και άλλα φυσικά πρόσωπα που κατηγορούνται για ποινικά αδικήματα, αυτών των υπηρεσιών για τη διακίνηση των κεφαλαίων τους.

Σύμφωνα με τα όσα ορίζει η Ειδική Σύσταση VII τα κράτη θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα θεσμικά μέτρα, προκειμένου να απαιτείται, από τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών διαμεσολά-

⁽²³⁾ COM (2002) 149.

⁽²⁴⁾ Special Recommendation VII on Wire Transfers.

βησης στη μεταφορά κεφαλαίων, να συμπεριλαμβάνουν κατά την εκτέλεση μιας διασυνοριακής μεταφοράς κεφαλαίων πληροφορίες που αφορούν το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και τον αριθμό λογαριασμού του εντολέα της πληρωμής. Οι εν λόγω πληροφορίες θα πρέπει να μεταδίδονται καθόλη τη διάρκεια της αλυσίδας, μέχρι την πίστωση των χρημάτων στο λογαριασμό του τελικού δικαιούχου.

Δεδομένης της τεχνικής πολυπλοκότητας και των διαφορετικών προσεγγίσεων των εθνικών νομοθετικών κανόνων περί τραπεζικού απορρήτου, που ορίζουν τις υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων σε κάθε χώρα, η FATF δημοσίευσε κατά τη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου του 2002, ερμηνευτικό κείμενο για την Ειδική Σύσταση VII, ζητώντας από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να αποστείλουν τυχόν σχόλια τους. Μετά την εξέταση των σχολίων από ειδική ομάδα εργασίας, το Διοικητικό Συμβούλιο της FATF θα οριστικοποιήσει το ερμηνευτικό κείμενο για την εφαρμογή και ενσωμάτωση της Ειδικής Σύστασης VII από τα κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, και τα κράτη-παρατηρητές της FATF.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, στα σχόλια τα οποία απέστειλαν και έχουν ήδη δημοσιευτεί⁽²⁵⁾, τονίζουν μεταξύ άλλων:

- Την ανάγκη να αντιμετωπιστούν όλες οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ευρώ μεταξύ κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν ενταχθεί στην ΟΝΕ ως εγχώριες πληρωμές και κατά συνέπεια να εξαιρεθούν από τις υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιβάλλει η Ειδική Σύσταση VII. Στην περίπτωση των εγχώριων μεταφορών κεφαλαίων απαιτείται μόνο η αναγραφή του τραπεζικού λογαριασμού του εντολέα, εφόσον μπορεί η τράπεζα του εντολέα να αντλήσει και να διαθέσει τα υπόλοιπα στοιχεία του πελάτη, εάν της ζητηθεί κάτι τέτοιο με βάση και τις διαδικασίες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο.
- Τα συστήματα πληρωμών και οι διαχειριστές τους δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως πιστωτικά ιδρύματα. Κατά συνέπεια δεν θα πρέπει να ευθύνονται για τη μη ολοκληρωμένη αναγραφή στο ηλεκτρονικό μήνυμα διεκπεραίωσης της πληρωμής των απαιτούμενων πληροφοριών του εντολέα (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και αριθμός λογαριασμού).
- Η εφαρμογή της Ειδικής Σύστασης VII δεν θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή πριν το ειδικό μήνυμα μεταφοράς κεφαλαίων MT 103 του οργανισμού SWIFT αποτελέσει παγκόσμιο τυποποιημένο μέσο για την ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων, κάτι που αναμένεται να συμβεί μέχρι το τέλος του 2003.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η καταπολέμηση των παράνομων δραστηριοτήτων μέσω της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος αποτελεί κύριο μέλημα των εθνικών αρχών και των πιστωτικών ιδρυμάτων, με βάση τις διεθνείς, κοινοτικές και εθνικές διατάξεις.

Το Fraud Working Group, που λειτουργεί υπο την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, δημοσίευσε έκθεση με ολοκληρωμένη καταγραφή της νομοθεσίας και των εθνικών μέτρων που έχουν υιοθετηθεί από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τρίτες χώρες⁽²⁶⁾.

⁽²⁵⁾ Τα πλήρη κείμενα με τα σχόλια της ΕΚΤ και της ΕΤΟ είναι διαθέσιμα στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: <http://www.fatf-gafi.org/pdf/INSR7-EUR-ECB-20021205.PDF> και <http://www.fatf-gafi.org/pdf/INSR7-EUR-EBF-20021129.PDF> αντίστοιχα.

⁽²⁶⁾ FBE Report on anti money laundering measures – November 2002. Το πλήρες κείμενο είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.fbe.be/downloads/publications/01_DOCUMENTS/Money_Laundering_Nov02.pdf.

Ακολουθώντας μια τυποποιημένη μορφή, η έκθεση περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες, από το νομοθετικό πλαίσιο μέχρι τους αρμόδιους εθνικούς φορείς για την παροχή της απαιτούμενης στατιστικής πληροφόρησης και τις υποχρεώσεις των τραπεζών και του προσωπικού τους, για 31 χώρες. Επιπλέον περιλαμβάνει παραρτήματα:

- για τους τρόπους αντιμετώπισης της ταυτοποίησης του συναλλασσομένου κατά τη διενέργεια εξ αποστάσεως τραπεζικών εργασιών,
- για τα μέτρα αντιμετώπισης της χρηματοδότησης των τρομοκρατικών οργανώσεων και των μελών τους και
- ευρετήριο με τις διευθύνσεις των αρμόδιων εθνικών ενώσεων τραπεζών.